

KLASSZIKUS HANGSZERMŰVÉSZ
mesterképzési szak

Képzési- és kimeneti követelmények

1. A mesterképzési szak megnevezése:

klasszikus hangszerművész (Classical Musical Instrumental Performance)

2. A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

– végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

– szakképzettség:

- okleveles zongoraművész
- okleveles zongorakísérő-korrepetitor
- okleveles orgonaművész
- okleveles csembalóművész
- okleveles hárfaművész
- okleveles gitárművész
- okleveles cimbalomművész
- okleveles harmonikaművész
- okleveles hegedűművész
- okleveles mélyhegedűművész
- okleveles gordonkaművész
- okleveles gordonművész
- okleveles fuvolaművész
- okleveles oboaművész
- okleveles klarinétművész
- okleveles szaxofonművész
- okleveles fagottművész
- okleveles kürtművész
- okleveles trombitaművész
- okleveles harsonaművész
- okleveles tubaművész
- okleveles ütőhangszerművész

– szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

- Pianist
- Piano Accompanist and Repetitor
- Organist
- Harpsichord player
- Harpist
- Guitarist
- Cimbalom/Dulcimer player
- Accordion player

- Violinist
 - Violist
 - Cellist
 - Double Bassist
 - Flautist
 - Oboist
 - Clarinetist
 - Saxophonist
 - Bassoonist
 - Horn Player
 - Trumpeter
 - Trombonist
 - Tubist
 - Percussionist
- választható szakirányok:
 zongora, zongorakísérő-korrepetitor, orgona, csembaló, hárfa, gitár, cimbalom, harmonika, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszer

3. Képzési terület: művészet

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe:

az előadó-művészet alapképzési szak bármely szakiránya és az alkotóművészet és muzikológia alapképzési szak bármely szakiránya és a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű zeneművészeti szakok.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

- a szak orientációja: kiemelten gyakorlatorientált (70-80 százalék)
- a diplomamunka készítéséhez (diplomahangversenyhez) rendelt kreditérték: 15 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit
- szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 60 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 212

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja hangszerművészek képzése, akik a klasszikus hangszeres előadó-művészet terén szerzett zenei, technikai, valamint specializált elméleti ismereteik birtokában képesek professzionális szintű hangszeres zenei előadó-művészeti tevékenység végzésére, a zenei, illetve a művészeti és a kulturális élet különböző színterein. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A hangszerművész

a) tudása

- Specializált ismeretekkel rendelkezik a klasszikus hangszeres előadó-művészettel kapcsolatos zenei elméleti, történeti háttérrel, a zeneirodalom speciális területeinek fontosabb alkotásairól.
- Magas szinten ismeri a mélyebb zenei műismerethez vezető módszereket, analitikus eszközöket.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a zenei előadó-művészeti, illetve a szólóművészi tevékenységgel kapcsolatos menedzsment elveiről, szempontjairól és szerzői jogról.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a hangszeres előadó-művészetre vonatkozó etikai szabályokról.

b) képességei

- Képes az általa tanult és más zeneművek önálló értékelésére, azok stílári, kompozíciótechnikai, esztétikai kontextusában.
- Hagyományos és speciális notációjú kottaképeket egyaránt helyesen értelmez.
- Elméleti ismeretei alapján képes saját előadó-művészetével kapcsolatban szóban vagy írásban kifejezni gondolatait.
- Önállóan vagy csoportosan (illetve más művészeti ágak szereplőivel együttműködésben) végzett zenei előadó-művészeti tevékenysége kapcsán képes saját művészeti tevékenységébe más művészeti ágak elemeit beemlíni; az együttműködés során hatékony kommunikációra képes.
- Képes érvényesíteni előadó-művészeti tevékenységének feltételrendszerére, megfelelő körülményeire vonatkozó önálló elvárásait; ennek érdekében hatékonyan, meggyőzően kommunikál.
- Képes a zenei és kulturális intézményeiben a szakmai illetékességének megfelelő irányítási tevékenységet végezni.
- Képes alkalmazni a klasszikus hangszeres előadó-művészet etikai normáit.

c) attitűdje

- Nyitott a zenei előadó-művészeti tevékenységgel kapcsolatos kérdések elméleti megközelítésére.
- Kiforrott kritikai érzéssel viszonyul a különböző stílusirányzatokhoz, zeneművekhez.
- Aktívan keresi a csoportos zenei, az összművészeti vagy multidiszciplináris produkciókban való részvétel lehetőségét.
- Nyitott saját zenei előadó-művészeti tevékenységének szélesebb társadalmi körben történő megismertetésére.
- A klasszikus hangszeres előadó-művészet etikai normáit betartja.
- A szakirány szerinti hangszeres tudását hatékony gyakorlással folyamatosan karban tartja, fejleszti.
- Törekszik arra, hogy az előadott zeneművek stílusa és műfaja tekintetében előadóművészi gyakorlata minél szélesebb kört öleljen fel vagy specializálódjon.
- Kiforrott kritikai érzéssel viszonyul saját és mások előadó-művészeti teljesítményéhez, a különböző előadói gyakorlatokhoz, konkrét zenei produkciókhoz.
- Zenei gondolkodását magas fokú kreativitás jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Hangszeres előadó-művészeti tevékenységével kapcsolatos zenei ismereteit elméleti háttérismeretek közvetítésével is megosztja másokkal.
- Folyamatosan, a saját előadó-művészeti tevékenységének területén túl is figyelemmel kíséri a zenei élet eseményeit, a zenei multimédiás-, kotta- és könyvkiadást, az írásos zenei publikációkat.
- Törekszik előadó-művészeti produkciói célközönségének kiválasztására, a produkciók célközönséghez történő eljuttatására, a közönségnevelésben való részvétellel.
- Elkötelezett a zenei előadó-művészet etikai normái iránt.

8.1.2. *A szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák*

8.1.2.1. A zongora, a zongorakísérő-korrepetitor, az orgona, a csembaló, a hárfa, a gitár, a cimbalom, a harmonika, a hegedű, a mélyhegedű, a gordonka, a gordon, a fuvola, az oboa, a klarinét, a szaxofon, a fagott, a kürt, a trombita, a harsona, a tuba, az ütőhangszer szakirányon továbbá a zongoraművész, az orgonaművész, a csembaloművész, a hárfaművész, a gitárművész, a cimbalomművész, a harmonikaművész, a hegedűművész, a mélyhegedűművész, a gordonkaművész, a gordonművész, a fuvolaművész, az oboaművész, a klarinétművész, a szaxofonművész, a fagottművész, a kürtművész, a trombitaművész, a harsonaművész, a tubaművész, az ütőhangszerművész

a) tudása

- Behatóan ismeri a szakirány szerinti hangszerjátékhoz tartozó zenei tudáselemeket, technikai eszköztárat.
- A szakirány szerinti hangszerjátékra vonatkozóan széleskörű stílus-, műfaj- és előadásmód-ismerete van.
- Szerteágazó ismeretei vannak a pódiumszereplés sajátos követelményeiről, valamint a szakirány szerinti hangszer nagy mestereinek művészetéről.
- A szakirány szerinti hangszerjáték vonatkozásában magas szintű ismereti vannak a lapról, a játék módjáról.
- Gyakorlatban elsajátította a szakirány szerinti hangszeres szóló-, kamarazenei, illetve – amennyiben az adott szakirány szerinti hangszer esetében jellemző – zenekari irodalom jelentős részét, széleskörű rálátása van a repertoár más részeire.
- Specializált ismeretekkel rendelkezik a szakirány szerinti hangszeres művészi tevékenysége alapjául szolgáló forrásokról (kották, könyvek) és azok fellelhetőségéről, a repertoár speciális részei felkutatásának módjáról, lehetőségeiről.
- Mélyreható ismeretei vannak a szakirány szerinti hangszeres szólóművek, illetve a szakirány szerinti hangszeres szólamot tartalmazó művek egyéni és csoportos munka során történő elsajátításának folyamatáról, sajátos követelményeiről, a gyakorlási módszerekről, próbatechnikákról.

b) képességei

- Képes a szakirány szerinti hangszeres zeneműveket szólolistaként vagy zenei együttesek tagjaként, pódiumhelyzetben, valamint stúdió- vagy más környezetben egyaránt, professzionális szinten, magabiztosan, megfelelő ízléssel, stílushű előadásmóddal, megjelenítő erővel, élményt szerzően megszólaltatni.
- A tanulmányai során elsajátított hangszeres tudásra támaszkodva, felhalmozott művészi eszköztárából adekvát módon választva képes koncentrált, illetve váratlan előadói helyzetek, új megközelítést igénylő feladatok fölényes megoldására.

- Képes összetett zenei anyagokat első látás után megszólaltatni (lapról játék), transzponálni a szakirány szerinti hangszeren.
- Elsajátított repertoárjába tartozó zeneműveket, hangszeres szólamokat képes hosszabb idő eltelte után, rövidebb idejű felkészülés eredményeként is ismét megszólaltatni.
- Képes hangszeres repertoárjának bővítésére.
- A szakirány szerinti hangszeres szólóművek, illetve a szakirány szerinti hangszeres szólamot tartalmazó művek elsajátítása során képes a folyamat időbeli megtervezésére, gyakorlati metódusok kialakítására, önálló továbbfejlesztésére, csoportos munka során az alkalmazkodó részvételre.

c) attitűdje

- A szakirány szerinti hangszeres repertoárját folyamatosan bővíti, specializálja.

d) autonómiája és felelőssége

- Hangszerművészi elkötelezettsége, művészi karaktere, irányultsága egyértelműen kialakult.
- Hangszeres előadó-művészi produkcióit önálló művészi elképzeléseinek érvényre juttatásával valósítja meg.
- Egyéni teljesítményét a zeneművészeti szakmai minőségi elvárásokkal összhangban tartja.
- Rendszeresen kezdeményezi különböző szóló- vagy együttes zenei előadó-művészeti produkciók létrehozását, azokban irányító, formáló szerepet tölt be.
- A szakirány szerinti hangszeres repertoárját önállóan, értékfeltáró és értékmegőrző szemlélettel választja meg.
- Egyéni és csoportos munka eredményeként megvalósuló zenei produkciók iránt egyaránt felelősséget érez.

8.1.2.2. Az orgona szakirányon továbbá az orgonaművész

a) tudása

- Szerteágazó ismeretei vannak az orgonaépítészetről, történelmi stílusokról, az egyes korszakok legjelentősebb hangszerkészítőinek életművéről, azok technikai innovációjáról és hangzásbeli újításairól.
- Magas szintű zenei és technikai ismeretei vannak a zongorajátékról, annak orgonajátékhoz való sajátos viszonyáról, gyakorlatban elsajátította a zongora szólórepertoár középnehéz és nehezebb műveinek egy részét.

b) képességei

- Egy adott orgona adottságainak felmérésével képes annak megítélésére, hogy azon milyen művek szólaltathatók meg.
- Képes középnehéz zongoraművek, nehezebb zongorakísérek megszólaltatására.

c) attitűdje

- Nyitott orgonaépítészeti, orgonatörténeti ismereteinek orgonaművészi tevékenységében való szélesebb körű alkalmazására.
- Törekszik arra, hogy hangszeres előadó-művészi tevékenységében elsősorban zongorakíséretre vonatkozóan a zongorajáték is helyet kapjon.

- d) autonómiája és felelőssége
 - Elkötelezett az orgonaállomány állagmegóvásának, régi hangszerek felújításának, újak építésének előmozdításában.
 - Középnehéz zongorakíséreteket önálló felkészülés alapján sajátít el és vesz részt azok megszólaltatásában.

8.1.2.3. A cimbalom és a harmonika szakirányon továbbá a cimbalomművész és a harmonikaművész

- a) tudása
 - Behatóan ismeri a szakirány szerinti hangszer felépítését, karbantartásának, javításának alapvető eszközeit, módját.
- b) képességei
 - Képes a szakirány szerinti hangszerben keletkezett hibák felismerésére, feltárására, a hangszer általános karbantartására, alapvető javítási munkálatainak elvégzésére.
- c) attitűdje
 - Nyitott a szakirány szerinti hangszer felépítésének, működési elvének minél teljesebb körű, részletesebb megismerésére.
- d) autonómiája és felelőssége
 - Hangszere állagmegóvásában, javításában önállóan tevékenykedik.

8.1.2.4. A zongorakísérő-korrepetitor szakirányon továbbá a zongorakísérő-korrepetitor

- a) tudása
 - Behatóan ismeri a zongorajátékhoz, elsősorban a zongorakísérekhez tartozó zenei tudáselemeket, technikai eszköztárat.
 - Széleskörű stílus-, műfaj- és előadásmód-ismerettel rendelkezik a hangszeres és vokális zeneművek terén egyaránt.
 - Szerteágazó ismeretei vannak a zongorakísérői színpadi szereplés sajátos követelményeiről.
 - Magas szintű ismeretekkel rendelkezik a lapról játék gyakorlati módszereiről.
 - Specializált ismeretekkel rendelkezik a különféle partitúrák, különösen a hangszeres versenymű-, opera- és oratóriumpartitúrák felépítéséről, az azok zongorán történő megszólaltatásához szükséges rendezőelvekről.
 - Ismeri a continuo-játék elméletét és gyakorlati alkalmazásának módjait.
 - A continuo-játékhoz és más kísérekhez szükséges mértékű ismeretei vannak a csembalójáték hangszerkezelési, technikai elemeiről.
 - Gyakorlatban elsajátította a hangszeres és vokális zongorakíséretes, illetve kamarazenei, zenekari irodalom műveinek széles körét, átfogó ismeretei vannak a repertoár más részeiről.
 - Specializált ismeretekkel rendelkezik a zongorakísérő-korrepetitori tevékenysége alapjául szolgáló forrásokról (kották, könyvek) és azok fellelhetőségéről, a repertoár speciális részei felkutatásának módjáról, lehetőségeiről.
 - Széleskörű ismeretei vannak a hangszeres és vokális zongorakíséret sajátos követelményeiről, a művek elsajátításának folyamatáról, a különböző egyéni és csoportos gyakorlási módszerekről, próbatechnikákról.

b) képességei

- Képes hangszeres, énekes szólisták zongorakísérőjeként, pódiumhelyzetben (hangversenyeken, opera- és színházi előadásokon, rendezvényeken, zenei versenyeken), valamint stúdió- vagy más környezetben (zenekari próbajátékok, próbaéneklések, oktatás alkalmával) különböző zongorakíséretet professzionális szintű, művészi színvonalú megszólaltatására.
- Képes zenekari zongora- és csembalószólamok, kórusmű-kíséretet professzionális szintű megszólaltatására.
- Képes a zongorakísérői feladatok sajátos – koncentrált, illetve váratlan – előadói helyzeteknek fölényes megoldására.
- Képes nehezebb zongorakíséretet első látás után történő, műhelymunka-szintű megszólaltatására.
- Elsajátított repertoárjába tartozó zongorakíséretet, szólamokat képes hosszabb idő eltelte után, rövidebb idejű felkészülés eredményeként is ismét megszólaltatni.
- Képes a zongorakísérő-korrepetitori tevékenysége alapjául szolgáló források (kották, könyvek) felkutatására, elérésére.
- A zongorakísérettel előadott művek elsajátítása során képes a folyamat időbeli megtervezésére, gyakorlási metódusok kialakítására, továbbfejlesztésére, a közös munka során muzsikuspartneréhez való nagyfokú alkalmazkodásra.

c) attitűdje

- Zongorakísérői repertoárját a teljesítendő feladatokhoz igazítva gyakorlatban bővíti, specializálja.
- Zongorakísérőként megfelelő érzékenységgel viszonyul az általa kísért hangszeres vagy énekes szólisták sajátos, illetve egyéni előadásmódjához.

d) autonómiája és felelőssége

- A zongorakísérő-korrepetitori tevékenység iránti elköteleződése egyértelműen kialakult.
- Egyéni teljesítményét a muzsikuspartnerének minőségi elvárásaival és az általános szakmai elvárásokkal egyaránt összhangban tartja.
- Csoportos előadó-művészeti produkcióinak hangszeres szólamát önálló felkészüléssel sajátítja el.
- Repertoárja megválasztásának fő szempontjai az általa kísért hangszeresekhez vagy énekesekhez való alkalmazkodás, valamint az értékfeltáró és értékmegőrző szemlélet.
- Korrepetitori munkája során alkalmazkodik muzsikuspartnerének munkamódszereihez, munkatempójához, művészi elképzeléseihez, ugyanakkor a közös munkában építő jellegű szakmai iránymutatásokat ad.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- a hangszeres (szóló) előadó-művészet kapcsolódása a kultúra és a művészeti élet különböző területeihez 3-31 kredit;
- a zeneművészet elméleti, történeti területei 10-34 kredit.

9.1.2. A szakirányok tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya

- zongora, csembaló, gitár, harmonika, cimbalom szakirány:
 - a szakirány szerinti szólóhangszeres előadó-művészet 25-55 kredit,
 - a szakirány szerinti hangszeres együttjáték 8-32 kredit;
- zongorakísérő-korrepetitor szakirány:
 - hangszeres és énekes zongorakíséret és elméleti háttere 28-64 kredit,
 - társhangszer és hangszeres együttjáték 4-24 kredit;
- orgona szakirány:
 - orgona szólóhangszeres előadó-művészet és specifikus hangszerismeret 25-55 kredit,
 - hangszeres együttjáték 3-19 kredit,
 - zongora hangszerjáték 4-14 kredit;
- hárfa, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, ütőhangszer szakirány:
 - a szakirány szerinti szólóhangszeres előadó-művészet 18-50 kredit,
 - a szakirány szerinti kamarazenei és zenekari hangszerjáték 4-48 kredit.

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

9.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a felsőoktatási intézmény tantervében meghatározottak szerinti hangversenyezés.